

Tíz hónappal az Európai Unió Bíróságának ítélete után a magyar kormány végre kezdeményezi a civilelleses törvény hatályon kívül helyezését. A jogszabály eltörlése fontos lépés a civil szervezetek számára, hiszen közel 4 év fölösleges és káros megbélyegzésének vet véget.

A civil szervezetek átláthatóságát e törvény nélkül is garantálják a hatályban lévő jogszabályok, gazdálkodásukról szabadon lehet tájékozódni a kötelezően benyújtandó beszámolóikból, melyek elérhetők a bíróság honlapján is. Miközben a kormány évek óta átláthatatlan gazdálkodással vádolja a független civil szervezeteket, a valóság az, hogy sokan közülük a kötelezően előírnál jóval több pénzügyi adatot önként tesznek közzé saját honlapjukon.

A civilelleses törvény visszavonása éppen ezért örömteli hír, de nem lehet elfelejteni, hogy a kormány az elmúlt években tovább folytatta a civilek lejáratására és hiteltelenítésére irányuló kampányát, és most is számos eszközzel hátráltatja a független civil szervezetek működését. A visszavont civilelleses törvény helyébe léptetni tervezett, tegnap éjjel beterjesztett friss törvényjavaslat egyes pontjai is okot adnak az aggodalomra.

A javaslat címe („a közélet befolyásolására alkalmas tevékenységet végző civil szervezetek átláthatóságáról”) már önmagában is félrevezető. Egy egészséges demokráciában a közéletet szabad, aktív és cselekvő polgárok alakítják, a minket érintő ügyekkel foglalkozni mindannyiunk feladata és felelőssége. Egy civil szervezet pedig nem más, mint ezen polgárok közös célért tevékenykedő közössége.

További aggályokat szül, hogy a törvényjavaslat szerint az Állami Számvevőszék (ÁSZ) ezentúl évente vizsgálná a húszmillió forint mérlegfőösszeget elérő körülbelül négyezer egyesületet és alapítványt. A javaslat szerint azonban a vallási és nemzetiségi szervezetek mellett a sportegyesületek is mentességet élveznének ez alól, annak ellenére, hogy egy részük az állami adóbevételek terhére jut kiugró mennyiségű közpénzhez. Ráadásul az ÁSZ alapvető rendeltetése a közpénzek és a nemzeti vagyon kezelésének az ellenőrzése. Félő, hogy a Számvevőszék közpénzzel nem gazdálkodó civilekkel szembeni mozgósítása nem más, mint egy újabb lehetséges eszköz a civilek lejáratására és megbélyegzésére.

A civil szféra az államnak partnere és nem ellenfele – még ha kritikus is vele szemben. A civil szervezeteket érintő jogszabályok megfelelő kialakítása csak a szférával való párbeszéd és érdemi egyeztetés útján történhet, és ehhez még most sincs késő. De az nem elfogadható, hogy az érintettek csak egy, a parlament honlapjára éjszaka feltett szöveg alapján értesüljenek a rájuk vonatkozó új szabályokról! Ezért arra kérjük a magyar kormányt, hogy a törvényjavaslat elfogadása előtt folytasson érdemi konzultációt az érintett felekkel, így a magyar civil szervezetek képviselőivel.

A civilelleses törvény 2017 óta a hatalom visszaéléseinek egyik szimbólumává vált. Hatályon kívül helyezése fontos eredmény – de a valódi változást a hatalom civilekhez való viszonyának a rendezése jelentené. A mindenkor magyar kormány nem engedheti meg magának, hogy ellenségként tekintsen a saját állampolgáira és Magyarország jobbá tételén dolgozó civil közösségekre, hiszen akkor tudunk jól működő országot építeni, ha egymást partnerként kezeljük.

Civilizáció Koalíció

Aláíró szervezetek:

Amnesty International Magyarország

Az Állítsuk meg a Gyilkos Robotokat kampány aktivista hálózata

Civil Kollégium Alapítvány

Emberség Erejével Alapítvány

Greenpeace Magyarország

Háttér Társaság

K-Monitor

Magyar Helsinki Bizottság

Magyar Női Érdekérvényesítő Szövetség

Magyarországi Európa Társaság

MASZK Egyesület (Szeged)

MENŐK Egyesület

NIOK Alapítvány

Nyomtassteis

Ökotárs Alapítvány

Polgár Alapítvány az Esélyekért

Társaság a Szabadságjogokért

Transparency International Magyarország

Utcáról Lakásba! Egyesület